

Gemeenteraad Oss

Datum

7 juli 2019

Onderwerp

Beleidskader WMO 2020-2023 regio Brabant
Noordoost-Oost.

Uw kenmerk

Aantal bijlagen

6

Wat adviseert het college te besluiten?

Het Beleidskader WMO 2020-2023 regio Brabant Noordoost-Oost vast te stellen.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

Vanaf de decentralisatie van AWBZ-taken naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in 2015 hebben we in de regio Brabant Noordoost-oost¹ actief een regionale samenwerking opgepakt. Het regionale beleidsplan 'Transformatie AWBZ naar Wmo deel I en II' vormt de inhoudelijke basis voor deze samenwerking. Hierin zijn onze visie op en uitgangspunten in de Wmo vastgelegd. In de Centrumregeling Wmo 2017-2020 hebben we vervolgens afspraken over de regionale inkoop van de nieuwe Wmo-taken vastgelegd.

Om te komen tot een nieuw beleidskader voor de komende jaren, is er een intensief evaluatie- en inspraakproces doorlopen. Met behulp van deze input is het nieuwe 'Beleidskader Wet maatschappelijke ondersteuning 2020-2023' opgesteld (bijlage 1).

¹ Het betreft de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxmeer, Cuijk, Grave, Landerd, Mill en Sint Hubert, Sint Anthonis, Uden, Oss.

Welk resultaat willen we bereiken?

Het Beleidskader Wmo gaat over de kaders waarbinnen we de wettelijke taken van de Wmo uitvoeren. Daarin staat wat onze regionale speerpunten zijn voor onder andere de toegang tot ondersteuning, passende ondersteuning, kwaliteit en toezicht en de wijze waarop we Wmo-voorzieningen inkopen. Het beleidskader gaat vooral over het door ontwikkelen van de transformatie in de Wmo om inwoners te helpen, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen en mee kunnen blijven doen (wettelijke taak).

Het beleidskader vormt de inhoud op basis waarvan de centrumregeling en het inkoopplan WMO tot stand zijn gekomen. Het inkoopplan heeft ter kennisname aan de raadscommissie voorgelegd en de centrumregeling wordt apart aan uw raad voorgelegd.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

1.1 Het beleidskader is een logisch vervolg op het ingezette beleid in de afgelopen jaren. In de Wmo heeft sinds 2015 geen grote stelselverandering plaatsgevonden. De visie op de transformatie van de Wmo is daarom niet wezenlijk veranderd. Dit nieuwe beleidskader is een voortzetting van dezelfde uitgangspunten in de Wet. De ondersteuningsvraag van de inwoners blijft centraal staan en we focussen op door ontwikkelen. Er zijn twee nieuwe uitgangspunten bij de uitvoering van de Wmo toegevoegd: namelijk 'integraal werken' en 'preventie in het Sociaal Domein'. Dit past bij het steeds complexer worden van de samenleving en het complexer worden van de ondersteuningsvragen van onze inwoners. Dit vraagt meer afstemming en samenwerking binnen het Sociaal Domein en over wetgeving heen. Met preventie proberen we problemen tijdig te signaleren en aan te pakken om verergering te voorkomen.

1.2 Het regionale beleidskader geeft belangrijke thema's aan die de komende jaren onze aandacht vragen

Het beleidskader is opgesplitst in zes inhoudelijke hoofdthema's voor de komende jaren:

- De transformatie van de Wmo
- Versterking van de toegang voor maatschappelijke ondersteuning
- Passende hulp en ondersteuning
- Beschermd wonen en maatschappelijke opvang
- De kracht van de samenleving
- Eén Sociaal Domein: de integrale aanpak

Deze zes inhoudelijke thema's zijn vervolgens uitgewerkt in speerpunten: de doelstellingen die we per thema benoemen om zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen en maatschappelijke participatie van onze inwoners mogelijk te maken.

1.3 Het regionale beleidskader moet leiden tot eenduidigheid en kwaliteit

De 10 samenwerkende gemeenten hanteren dezelfde regionale beleidsuitgangspunten. Dit is noodzakelijk om gezamenlijk sturing te kunnen geven aan één inkooporganisatie, om eenduidige standpunten te hanteren voor inwoners en aanbieders op beleid, uitvoering, inkoop, kwaliteit en toezicht en om onnodige administratieve rompslomp te voorkomen.

1.4 Het regionale beleidskader biedt voldoende ruimte om aan te vullen met lokale speerpunten

Elke gemeente heeft de ruimte om het regionale beleidskader aan te vullen met lokale aandachtspunten en/of te vertalen naar uitvoeringsplannen. Voor de gemeente Oss is hier een apart traject voor geformuleerd om te een zorgvuldige afweging te komen hoe de lokale invullen er uit komt te zien en op welke wijze deze geborgd wordt. Op 15 mei 2019 heeft een overleg met de raad over het lokale beleidsplan WMO plaatsgevonden.

1.5 Het beleidskader is via een interactief proces tot stand gekomen en heeft draagvlak

Er is voor gekozen om het beleidsplan via een interactief proces tot stand te laten komen, dus in overleg met doelgroepen en maatschappelijke organisaties.

De tussenstand van de beleidsdoelen uit het vorige beleidsplan zijn geëvalueerd in een Beleidsverslag 2017.

Er heeft een evaluatieonderzoek plaatsgevonden naar de Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost.

-Op 3 september 2018 heeft er een regionale Platformbijeenkomst plaatsgevonden met (zorg)aanbieders, maatschappelijke- en welzijnsorganisaties, Adviesraden Sociaal Domein, cliëntenraden, medewerkers van toegang en beleidsambtenaren sociaal domein, om input op te halen voor de komende beleidsperiode.(Bijlage 5)

-Op 26 september heeft een regionale Raadsbijeenkomst plaatsgevonden voor raadsleden om input op te halen voor de komende beleidsperiode.(Bijlage 6)

-Met de ASD in Oss is overleg gevoerd over het concept beleidsplan en op basis daarvan zijn aanpassingen opgenomen in de definitieve versie.

-In december-januari 2018/2019 zijn de gekozen hoofdthema's aan de lokale Adviesraden Sociaal Domein gepresenteerd.

-In februari 2019 hebben de Adviesraden Sociaal Domein per gemeente een laatste advies uitgebracht. (zie bijlage 2 en 3)

-Op 20 maart 2019 hebben de Regionaal Portefeuillehouders Wmo ingestemd met het definitieve beleidskader en het voornemen om dit elk in de eigen gemeente voor te leggen

aan het college en ter besluitvorming aan te bieden aan de gemeente raad voor het zomerreces van 2019.

1.6 Het Beleidskader moet worden vastgesteld door de gemeenteraad

In de Wmo2015 is opgenomen dat de gemeenteraad periodiek een plan vast moet stellen met betrekking tot het door het gemeentebestuur te voeren beleid ten aanzien van maatschappelijke ondersteuning. Met het aanbieden van het beleidskader ter besluitvorming aan de gemeenteraad, wordt voldaan aan deze wettelijke plicht.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.1 De veranderingen in de Wmo volgen elkaar snel op

De ervaring leert dat de veranderingen/wetswijzigingen/maatschappelijke ontwikkelingen ten aanzien van de Wmo elkaar snel opvolgen. Dat kan gevolgen hebben voor de beleidsvoornemens in voorliggend beleidskader, de focus die we elk jaar leggen op de benoemde onderwerpen of juist nieuwe onderwerpen voorrang krijgen of de snelheid waarmee beleidsvoornemens opgepakt worden of al weer achterhaalt zijn. Het is onze verantwoordelijkheid om mee te bewegen met de ontwikkelingen in de wereld om ons heen en de belangen van onze inwoners steeds opnieuw centraal te stellen.

1.2 Het beleidskader benoemt focus op hoofdlijnen

Het beleidskader benoemt de focus op hoofdlijnen; het is geen uitvoeringsplan. Dit is ook niet de intentie van het beleidskader. Aanvullend op het regionale beleidsplan komt een lokale beleidsplan waarin de speerpunten voor het Osse lokale Wmo beleid benoemd en uitgewerkt worden. Het proces hiervoor loopt en afspraken voor afstemming met ASD en gemeenteraad zijn gemaakt. Ten aanzien van de regionale taken wordt het beleidsplan vertaald naar een jaarplan/ ontwikkelagenda.

1.3 Risico's voor uitvoering van het beleidskader

Op pagina 32 van het beleidskader worden risico's benoemd voor de uitvoering van de speerpunten in het beleidskader. Benoemd worden:

- Extramuralisering en ambulantisering van zorg
- Hervormingen in de Wet langdurige zorg, bij zorgverzekeraars of het zorgkantoor
- Instroom van jongeren in dagbesteding door gebrek aan geschikte werkplekken
- Tekort aan personeel/arbeidskrachten
- Vergrijzing

Ook hiervoor geldt het uitgangspunt om gezamenlijk met samenwerkingspartners oplossingen te bedenken voor uitdagingen die we tegen (gaan) komen.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

De volgende financiële risico's worden in het beleidskader benoemd voor de komende jaren (pagina 32-33):

1. Invoering van het abonnementstarief per 2020 (overgangsjaar 2019)
2. Wetswijziging: Reële kostprijs in de Wmo
3. Doordecentralisatie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (nu nog Centrumgemeente-taak)
4. De Wmo is een open-einde regeling
5. Jurisprudentie zet het resultaatgericht financieren onder druk
6. Vergrijzing

Deze ontwikkelingen kunnen leiden tot kostenstijgingen en financiële risico's voor de gemeente. De onzekerheid over de betaalbaarheid van de Wmo neemt daardoor toe. Kostenstijgingen hebben we niet altijd zelf in de hand, wel blijven we sturen op budgetbeheersing en sturing: door de kanteling (sturen op eigen kracht en inzetten netwerk), creëren van algemene voorzieningen in plaats van maatwerkvoorzieningen, betrouwbare en tijdige sturingsinformatie, tijdige signalering naar VNG/VWS bij zorgelijke landelijke ontwikkelingen en de transformatie van de Wmo (instroom uitstellen, uitstroom bevorderen waar mogelijk).

Door de onzekerheid die deze risico's met zich meenemen, is het niet mogelijk een betrouwbare inschatting te maken van de kosten die (nieuwe) beleidsvoornemens met zich mee nemen. Mocht een beleidsvoornemen in de uitvoering financiële consequenties hebben, dan wordt dit via een apart collegevoorstel voorgelegd.

b. Communicatie

Door de besluitvorming in de raad, is het beleidskader Wmo een openbaar stuk waar iedereen met belangstelling kennis van kan nemen. Na vaststelling door de raad wordt het beleidskader op de gebruikelijke wijze gepubliceerd op de website van de gemeente Oss.

c. Uitvoering

Het beleidskader schets hoofdlijnen voor de komende jaren, tot eind 2023

De thema's uit het beleidskader worden op basis van prioriteit vertaald naar een jaarplan/ontwikkelagenda waarmee we jaarlijks regionaal aan de slag gaan. Zodat we de voortgang kunnen monitoren en de resultaten kunnen terugkoppelen en borgen.

De uitvoeringsregels (Wmo-verordening, nadere regels en beleidsregels) laten we in terminologie in het najaar aansluiten op de thema's uit het beleidskader.

d. Overlegd met

Programma manager Zorg en Welzijn- Merlijn Kurvers

Projectleider/leidinggevende team Inkoop en Contractmanagement – Hanny van de Moosdijk

F&C- Jan van Nistelrooij

Regionaal Portefeuillehouders overleg Wmo op 20 maart 2019

Regionaal Ambtelijk overleg 26 februari 2019 en 16 april 2019

ASD -raad Oss

Bijlagen

1. Beleidskader Wet maatschappelijke ondersteuning 2020-2023
2. Advies van Adviesraad Sociaal Domein gemeente Oss
3. Regionaal inspraakverslag Beleidskader Wmo 2020-2023
4. Antwoord brief Adviesraad Sociaal Domein.
5. Verslag Platformbijeenkomst 03-09-2019
6. Verslag regionale Raadsbijeenkomst Wmo 26-09-2019

Samenvatting (=korte inhoud)

Het beleidskader gaat vooral over hoe we inwoners helpen zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen en mee kunnen blijven doen in de Osse samenleving. Het beleidsplan gaat over de periode 2020 tot en met 2023. Inhoudelijk sluit het plan aan bij de richting waar we sinds 2015 al op koersen.

De uitvoering van dit regionale beleidskader wordt actief in een regionale samenwerking in de regio Brabant Noordoost-oost opgepakt. Het betreft de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxmeer, Cuijk, Grave, Landerd, Mill en Sint Hubert, Sint Anthonis, Uden, Oss.